

Türkiye Komünist Fırkası'nın teşkilâtı yümnül-kerim kesb-i intizam etmiş olduğundan fırkanın siyasî ve içtimâî umdeleri hakkında efkâr-ı umumiyeyi tenvir etmek ve beşeriyetin müteveccih olduğu cihan inkılâbında Türkiye'ye temin etmek istediği vaziyet-i siyasiye ve içtimaiyyeye dair kanaatlerini izah etmek için vakt-i münasibenin hulûl ettiği itikadındayız.

Komünizm etrafında deveran eden muhtelif fikir ve nazarları yegân yegân münakaşa ederek kanaatlerimizi tahlilî bir mahiyette neşr ve izah etmeyi efkârımızı tervicen intişar edecek gazete ve risalelerin mebahis-i ilmiyyesine terk ederek burada yalnız hiçbir su-i tefehhüme tahammül edemeyecek esasat hakkında izahat itasını tensip ediyoruz. Şöyle ki:

Komünizm, siyasiyat ve içtimaiyatta samimi ve müsavatperverane bir iştirak-i mesaiye müstenid hakiki bir içtima' hayatı demektir. Binaenaleyh komünizmin gayesi hayatta fertlerin maddî ve manevî her türlü ihtiyacatını ve bundan mütevellid mücadelâtı ref' ederek beşerin terakki ve tekamülü, saadet ve selâmet-i umumiyenin tekâfülü için doğrudan doğruya cemiyetlerin menafini ve cemiyetlerin ihtiyacatından münbais lüzumları hâkim kılmaktır. Bu itibar ile komünizm fertleri uzviyet-i içtimaiyyenin bir cüz'ü addeder ve fertlerin hukuk ve vezaifinde uzviyet-i umumiyenin selâmet ve menfaatini esas olarak tanır. Sınıfın

Komünizm, şimdiye kadar fikr-i beşeri yaldızlı tasavvurların kuvvetli kanatları üstünde hayalden hayale sevk ederek hakikatte beşeriyeti en vahşi mücadelâtın en menfur seyriyatın levsleri ve günahları arasında yaşatmış olan dahilî ve haricî her türlü vesayet-i siyasiyyenin ilgasını gaye edindiğinden hariçte bütün milletlerin bilâ kayd ü şart istiklâlini, dahilde de hiçbir vasi' teşekkülüne müsait olmayacak bir ekseriyet-i halk hâkimiyetinin tesisini umde-i esasiye olarak kabul eder. Binaenaleyh komünizm siyasiyatında düşman millet yoktur, [?] fikir ve [?] kuvvet vardır. Onlara müstenid veya onlardan doğmuş ukalânın hâkimiyeti demek olan kapitalizm, hariçte yine bu ukalânın masum ve mazlum insanları binnetice-i menfaat edinerek bir avuç altının getireceği hasis temettu' mukabilinde nesilleri ve milletleri imha etmeye hükümetleri sevk eden siyaset-i hainanesi yani emperyalizmdir. Asırlardanberi insan kitlelerini birbirleriyle çarpıştırarak kanlı zaferlerden mürekkep ananelerle milletleri yekdiğerine hasm-ı can eden sâikin milletlere taakküp eden ve zaman zaman zadegân, güzidegân, sunuf-u münevvere gibi isimlerini değiştirmekle beraber mahiyet itibarıyla hep birbirinin aynı ihtirasata ve aynı hodbinane inhisarlara müncer olan ekalliyetler hâkimiyetinden ibaret olduğunda fırkamız iştibah etmez. Hâkimiyeti bilâ kayd ü şart ekseriyet-i milliyeye, yani fakir ve bugünün hukuk-u siyasiyyesinden mahrum kitlelere irca etmek suretiyle eşref-i mahlukât olan insanı behimiyete yaklaştıran bu mücadelâtın zeval bulacağına ve her nev' çirkin ve merd-horane rekabetlerin yerine beynel-beşer sükun ve saadet ve hürmet-i müteakabile cay-gir olacağına fırkamız kanidir. Binaenaleyh hükümet

prensiplerinde fırkamızın nokta-i nazarı bilâ kayd ü şart ekseriyet-i milliyeye râci olacak bir hâkimiyet-i milliyeye ve kanunlarda, usullerde doğrudan doğruya onun ihtiyacatını ifade edecek bir vuzuh ve kat'iyettir.

Komünizm esasatının mevzu ve muhaddes bir vaziyet-i gayr-i tabiiye olacağına ve Rus Sosyalist Federatif Sovyet Cumhuriyeti'nde kanlı bir ihtilâli takiben tatbik edildiği için vatani gayelerle kabil-i imtizac bulunmadığına dair olan zehapların emperyalist menbalara müstenid şaiyat-i bedhahâne olduklarına şüphe etmemekle beraber, bu zehab erbabını sathî muhakemeden sarf-ı nazar ederek hakaik ve hadisat üzerinde düşünmeye davet ederiz. Kanaatimizce komünizm terakkiyat-ı beşeriyenin pek muhterisane ve pek hodbinâne bir istikamet üzerinde bilâ-tahdid asırlarca devam etmiş bulunmasından dolayı beynelbeşer gündengüne şiddetini ve daire-i tecebbürünü tevsî ve tezyid eden vahşi bir cidal ve rekabet sahnesinde ihraz-ı zafer için ihmal edi en esasat-ı diniyye ve vicdaniyye ve ahlâkiyyenin ve nihayet bu cidal ve rekabet hayatının muzafferleri önünde hüriyyet ve selâmetini müebbeden kaybederek esir olan milyonlarca ve milyonlarca insan kitlelerinin içtima' cihe-tinde vücuda getirdiği tabii ve zarurî bir netice-i âdiledir. Bu itibarla komünizm bir millete, bir cemiyete ve bazı insan kitlelerine münhasır değil, bütün beşeriyete şamil bir cihan itilâfının bundan yarım asır evvel tesbit edilmiş şeklidir.

Komünizm esaslarının cemiyat-ı beşeriyede teessüs etmesi için mutlaka kanlı ihtilâllere ve bu ihtilâlat esnasında vukuu tabii olan suistimallere, müfritane tedbirlere ihtiyaç bulunduğu zehabını da reddederiz. Bilâ-istisna bütün beşeriyetin saadetini ve sükûn ve intizamını hedef ittihaz eden bir gayenin kendisine taban tabana zıt vesait muhtaç olması gayr-i tabiidir. Komünizmi tatbik eden memleketlerde vukua gelen ihtilâller, komünizmin istilzâmına mebni değil, o memleketler şerait-i içtimaiyyesinde esasen ihtilâlleri mucip avâmil ve müessiratın mevcudiyetine mebni tahaddüs etmiştir. Hatırlardadır ki Rusya'da Avrupa demokrasisi tesisi için de kanlı ihtilâllere lüzum görülmüş, Fransa'da inkılâb-ı kebir esnasında da arazinin tak-simi, malikânelerin ve kiliselerin ve hatta tarihî birer abide-i medeniyet olan müessesat-ı milliyyenin tahribi gibi hadisat tekevven etmişti. Binaenaleyh komünizm hükümetinin ihtiva ettiği inkılâbı, mutlak ihtilâl mânâsıyla anlayan zihniyetlere hitaben diyebiliriz ki, inkılâp herşeyden evvel tekâmül demektir. İhtilâl tekâmüle sevk eden yolların en sonuncusu ve en fevkalâdesidir. Bu itibarla ihtilâl ancak asırların harekât-ı inkılâbiyyesine karşı anudane bir ısrar ile kapılarını kapamak isteyen milletlerde, tazyik edilmiş bir fikrin kuvve-i iksaiyyesinden sıkıştırılmış gücünden mütevellit olarak vücuda gelebilir. Yoksa esasen inkılâbın tesis etmek istediği saadet ve sükûn ve intizama teşne olarak hayatını ona göre tanzim etmeye çalışan cemiyetlerde ihtilâlin mânâsı ve vücudu olamaz. Fırkamız, memleketimizi inkılâp fikirlerine karşı gayr-i tabii bir inhimaki olduğundan inkılâb-ı cihani, netice-i ihtilâl olarak değil, mahsul-ü tekâmül olarak kabul etmiştir.

Komünizm herşeyden evvel iktisadî bir usul-i iştiraktır. Komünizmin bu mânâ-sını ve bu mahiyetini su-i tefsir ederek mülkiyeti izaleye, herkesin elindekini

gasp ve taksime ve servet ve yesar eshabının mahv ve idamına müteveccih korkunç bir usul-i vahşiyane şeklinde gösterenler, beşeriyeti asırlardanberi hodbinâne kanunları himayesinde yaşatarak, asl-ı ekseriyet-i halkı her gün bin desise-i ihtikâr ile yağmaladığından kapitalizm ve emperyalizm taraftarlarıdır. Komünizm iktisadî usul-i iştiraki gaye ittihaz etmiş olmakla beraber kanlı bir ihtilâlin arkasında saha-i tatbik bulacağı Rusya'da bile küçük sanayi ve köy eshab-ı emlakini himaye etmektedir.

Rus ihtilâlinin çar ve saltanata ait müessesat-ı cesîmeye ve müterâkim sermayelerin teşkil ettiği vesait-i istihsaliyyeye vaz' edilmiş olması, komünizmin ilk hatvede bu tedbirleri istilzam ettiğinden dolayı değildir. Bunun esbabını "mir" tabir edilen mülkiyet-i müştereke usul-i kadimesinin çar ve saltanata istinad eden zâdegân tarafından araziyi cebren ilga ederek yerine kurun-u vustanın esaret-i ziraiyyesi ikame edilmiş olmasında ve çarlık devrine ait burjuva hâkimiyetinin suistimalâtı altında senelerce inlemiş olan yüzbinlerce ve milyonlarca amelenin "emperyalizm" efkârıyla meşbu olarak senelerce fikr-i isyan ve ihtilâl ile mesturen hal-i kıyamda bulunmasından mütevellid bir aks ül-amel, bir zaruret-i içtimaiyye izah edebilir. Memleketimizde hükümet kuvvetlerine istinad ederek tufeylî bir hayat yaşayan ve her memlekette adetleri birkaç bin kişiyi geçmeyen agniya istisna edilirse, köylünün ve işçinin hayat ve saadetini imha ederek maişet-i zatiyyesini temin eden kimse yoktur. Eşraf-ı memleket dahi bizim memleketimizde ekseriyet itibarıyla işçilikten, bilfiil köyde veya kasabada küçük ziraat ve sanayi ile iştigalden yetişmiş ve yalnız hükümet memurlarının sahabet ve himayeti sayesinde icray-ı tegallübe fırsat bulmuş zevattır ki bunlarda bile sermaye saltanatının Avrupa'daki müdafilerini görmek ve bunları da işçi hayatının muhriplerinden ibaret telâkki etmek büyük bir haksızlığa müncer galat-ı ri'yettir.

Komünizmin gaye ittihaz ettiği usul-i iştirak cemiyet-i beşeriyeye dahil olan her ferdin seyyanen temin-i ihtiyacı için istihsalât ve istihlâkatta ferdin değil, münhasıran heyet-i içtimaiyyenin ve ona râci sükûn ve saadetin talep ettiği kıymeti hâkim kılmak demektir. Bugün milletlerin sefale-tini intac eden usul-i iktisadiyyat tetkik olunursa görülür ki kapitalizmin na-memduh ihtirasatını memnun etmek için vücuda getirilen binlerce müessesat-ı sınıaiyye fertlerin ve cemiyetlerin ihtiyacı için değil, hodbin insanların yekdiğerleriyle rekabetleri ve birbirlerine tefevvukları esbabını ihzar için çalışmaktadır. Havayic-i zaruriyyenin bile temininden âciz bir vaziyet-i sefile içinde yaşayan ve ömürlerini istihsalât uğrunda çalışmakla geçiren işçi sınıfının mahrumiyet hayatına mukabil binlerce fabrikaların cemiyet-i beşeriyeye arasına kustuğu ziynet ve sefahat eşyasını, bu eşya ile birbirinin hayat ve saadetini imha eden insanları düşünme, soğğun ve sıcağın şiddet-i tesiri altında hayat-ı cemiyete nafi olmak için kuva-yı akliyyesini sarf ve istihlak eden köylü ve amelenin bir senelik emeğine mukabil olarak kazanamadığı bir kat elbiseye mukabil bir müsamerede veya bir düğünde bir defa telebbüs etmek için birkaç ailenin maişetini bel' edecek müzeyyenatı istimal ve istihsal edenler bulunduğunu

göz önüne getirmek, bir taraftan su-i ahlâkın diğer taraftan zevk ve safahata müteallik eşyanın namütenahi taammümüne mukabil asıl hayat için elzem ve zaruri olan eşya için de ve asıl ruh-u beşerin ve vicdanın tekamülüne hizmet edecek maddî ve manevî mevadd fiyatında hasıl olan terfileri nazar-ı dikkate almak; büyüklerin küçükleri daima bel' ve imha etmesi şeklinde devam eden mücadele-i iktisadiyeden tekevvün eden tabii inhisarların na-mahdud ihtikârları karşısında temin-i hayat edemeyecek biçaregânın sefalet-i müebbedesine irca-i nazar etmek, şimdiye kadar devam eden iktisadiyat usulünün beşeriyeti sevk ettiği netice hakkında bir fikr-i sarih vermeye kifayet eder. Cemiyet hayatında insanlar arasındaki huzur ve sükûnun temini ihtiyacından münbais olarak vaz' edilen kanunlar nasıl silâh istimalini bazı kuyud ve şuruta merbut bulundurmışlarsa ve bu nasıl menafi-i umumiyyenin istilzam ettiği zarurete müstenid olarak cemiyet namına bir hak tanınmış ise, komünizm ve hatta insanlar arasındaki sükun ve saadetini ihlâlde silâhtan daha müessir olan sermayenin ve vesait-i istihsaliyyenin istimalini kuyud ve şuruta ve cemiyetin ihtiyacat-ı umumiyyesine merbut bulundurmak lüzumunu ortaya koymuştur. Bu lüzumu inkâr edebilecek, bugüne kadar olduğu gibi daima insanların aç, sefil ve çıplak bir ekseriyeti tarafından birkaç kişinin menfaatini teminen istihsal edilen eşyanın hep zengin, müreffeh ve âtil insanlara mahsus olarak vücuda getirilmiş olmasını kabul edecek ve bu kadar gıdasını alamayan vücutlar, soğuktan çatlayan eller ve açlıktan kendi elyafını hazmeden mideler mevcut iken kurdellalar, dantellalar, tüller, ipekler istihsale hasr-ı mesai edilmesini caiz görecek bir mütefekkir tasavvur etmiyoruz. İşte komünizmin vücuda getirmek istediği iktisadî usul-i iştirak, büyük istihsalatta cemiyetlerin menafi-i umumiyyesi namına hükümetlerin müdahalesi ve orada bilfiil emek sarf eden asıl müstahsillere ait olan şimdiye kadar sermayedarlar tarafından gasp edilen hukukun temini demektir.

Bizim memleketimizde büyük sanayi ve büyük istihsalât mevcut değildir. Ancak emperyalizmin memleketimiz üzerindeki ihtirasatına yegâne istinatgâh olan meyl-i tezyin ve sefahat vardır ki Garp kapitalistlerinin fabrikalarını hayatın hiçbir ihtiyac-ı hakikiyyesine tekabül etmedikleri halde masum milletimizin pazarlarına boşaltır ve ekserisi işçilerden ve dünyanın en masum ve mazlum emekçilerinden mürekkep ahâlimizin hayatını, ocağını, sükun ve saadetini tesmim eder. Fırkamız ilk hamlede kapitalizmin bu suistimalâtına nihayet vererek dahilde me-sâi-yi milliyeyi ihtiyacat-ı hakikiyyemize ve müşterek bir maişetin göstereceği lüzuma göre tensik etmek, hariçte de eşya mübadelesini eşhasın ve erbab-ı ihtikârın bu ihtirasından kurtarıp hakiki ihtiyacatımıza tekabül etmeyecek ve sükun ve saadetimizi ihlâl eyleyecek eşya yerine ehl-i selâmet ve saadet-i umumiyyemizin tevakkuf ettiği malzemeyi celbederek Anadolu'yu Garp kapitalizminin mahreci ve esir-i iktisadîsi vaziyetinden kurtarmak, yani Avrupa emperyalizmini en can alacak temelinden vurmak fikrindedir. Bu muazzam menafi-i umumiyyenin temini namına birkaç şahsın ihtikâra fırsat bulamamak yüzünden duçar olacağı zarar, fırkamızı hakikat mücahedesinde duçar-ı tevakkuf etmez.

Türkiye Komünist Fırkası'nı Sosyalist Federatif Rus Sovyet Cumhuriyeti propagandasına tâbi ve ona merbut olarak Rus hükümet-i hâzırası nam ve menfaatine Anadolu'da bir inkılâp vücuda getirmek ve istiklâl-i millîye hürmetkâr olmamak isnadlarıyla itham edenlere de alenen beyan ederiz ki, İngiltere'de bir İngiliz Komünist Fırkası, Fransa'da bir Fransız Komünist Partisi, İtalya'da bir Sosyalist Komünist ekseriyeti, Almanya'da bir Komünist Spartakist Fırkası, hatta Yunanistan'da bir Komünist Sosyalist Cemiyeti mevcut olduğu gibi Türkiye'de de müstakbel cihan inkılâbının istihzarat-ı fikriyyesiyle iştilal üzere bir Türkiye Komünist Fırkası teşekkül etmiştir. Komünist olmak için filân şahıs veya filân memlekete intisaba lüzum yoktur. Komünizm bir kanaattır ki, buna iman edenleri, vicdanları ve kanatları bizzarure birleştirir. Bu itibarla komünizm arkadaşlığı beşerî, insanî ve umumîdir.

Fakat hiçbir memleketin komünist partisi işlediği muhitin şerait-i hususiyesinden ayrı ve cebrî ve sun'î istikamet takip edemeyeceğine mebnî beynelmilel kongrelerin gaye olarak çizdikleri hutut-u umumîyye ve esasıyyeden maada harekât-ı inkılâbiyyede her memleket gibi Türkiye dahi kendi komünistlerinin beynelmilel ve umumî gayeye müteveccih mesâlsinde kendi şerait-i mahsusasının ve kendi ihtiyacının hâkim olmasına çalışacaktır.

Hususiyle beynelmilel komünizmin en yüksek gayesi olan cihan federasyonuna bu mutaassıbane milliyet asrında muvaffakiyet hasıl olabilmek için müşterek ve müteşabih teşkilâta malik olan bütün milletlerin istiklâline her zamandan fazla riayetkâr olarak komünizm bayrağı altında bir nevi fikrî ve vicdanî emperyalizm temayülüne raci şüpheler tevhit etmek lâzımdır. Bu lüzum ve gaye namına onun derece-i şiddetini tamamiyle müdrük olan fırkamız evvelâ kendi istiklâlinin bütün komünist memleketler ve bilhassa Rus Sovyet Cumhuriyeti tarafından en fazla bir hiss-i hürmetle telâkki edilmesine itina ve intizar etmekte ve diğer milletler hakkında Türkiye'nin dahi aynı samimi hiss-i hürmetle mütehasis olmasını esas olarak kabul eylemektedir. Beşeriyet arasında her nevi sükûn ve selâmeti tehlikeye ilka' eden emperyalizm ihtirasatının ve bundan mütevellit mevzuat ve müessesatın kâmilten nihayet bularak milletler ve hudutlar arasında köhne cihanın siyaset manevraları münkati olunca cihan federasyonu mütekebil, umumî ve müşterek bir ihtiyac-ı tabii bir şekilde kendiliğinden takarrür edecektir. Binaenaleyh bu zamana kadar milletlerin hürriyet ve istiklâline fart-ı hürmet suretiyle her nevi emperyalist temayülattan tevakkîyi Garp emperyalizmine karşı bütün bir samimiyetle tevhit ve teşrik-i mücahedeyi fırkamız komünizm gayelerinin en kısa vasıtası

[?] Şu halde, Türkiye Komünist Fırkası'nın millî istiklâle münafî bir hareketi yoktur ve olamaz.

Komünizm taklid ile itnac edilip bir milletin başına geçiriliverecek bir program değil, hutut-u umumîyye ve siyasiyyesinin her memleketteki ahval-i tabiiyye ve içtimaiyyeye nazaran muhtelif usullerle tatbikini müstelzim bir kanaat-i umumîyyedir. Bundan dolayı komünist olmak için diğer bir millete ne tâbi ne metbu olmak ihtiyacı yoktur. Nitekim komünizmin vâzıı olan Karl Marx ve Lassalle Almanlardır. Fakat beşerin her nevi terakkiyat-i fikriyyesi gibi komünizm dahi bu iki

Alman tarafından teşrih ve tarif olunduktan sonra beşeriyetin malı olmuş, her memlekette onun taraftarları bulunmuştur. Rusya'da fiilen tatbik edilmiş olması en ziyade bu memleketin serî bir inkılâp için icap eden hususi şeraiti haiz bulunmasından mütevellittir. Ve Rusya'dan sonra onu suhuletle tatbik eden memleketler hep İslâm memleketleri olmuştur. Bunun da sebebi İslâmiyet esasatının komünizm esasatıyla tatbiki ve Müslüman memleketlerde Frenk kapitalizminin esasen gayr-i müesses bulunmasıdır. Yoksa cihan inkılâbının ilk alemdâr-ı zaferi olan Rus Sovyet Cumhuriyetini taklit etmiş olmak için hiçbir memleket komünist olmaz. Bütün Müslüman âleminde en ziyade tazyikatını hissettiren Garp emperyalizmi olduğu için Müslüman memleketlerini komünizm tabii bir tevhid-i mesâiye ve Rus Sovyet Cumhuriyeti ile teşrik-i mücahedâta sevk etmektedir. Garp siyasetine müebbeden kapılarını kapamış olan fırkamız Türkiye için dahi Şarkın bu siyaset-i uhuvvetkâranesine istinad edecektir. Fakat ne kendi istiklâlinden ne kendi hesabına başkalarının istiklâlinden fedakârlık talebine cevaz vermez. Çünkü bunu ne kadar hulûs-u niyetle olursa olsun emperyalizm temayilâtından addeyler.

Komünizmin İslâmiyet esasatıyla kabil-i imtizac olup olmadığına tereddüt edenleri intibaha davet ederiz. En yüksek fazilet-i diniyye ve ahlâkiyyeyi fakrda ve tevazûda bulan, günde beş defa milyonlarca Müsliminden mürekkep cemaatleri, fakir, zengin aynı safta el bağlayıp en büyük ve yüksek hakikat karşısında *ceyşan-ı* ubudiyet olmaya mecbur ederek huzur-u ilahîde insanların tamamen müsavi olduklarını en müessir bir belâgat-ı ibadetle telkin eden, bütün servetlerde Beytülmal-i Müsliminin vasi'i-i hukukunu ve fukara ve mesakinin iştirakini teslim eyleyen, arazide mülkiyeti ref'e ve vakfiyeti tergibe matuf usuller vaz' ederek sermaye yerine sâ-y ve vesait-i istihsaliyyede iştiraki tesis eden, sadaka-i fıtr gibi, zekât gibi, muhtelif kefareti zünub gibi, teklifat-i maliyye ile müterakim sermayelerden muhtacının istifadesini temine müteveccih mevzuata malik olan ve nihayet senede bir defa bütün dünyanın erbab-ı yesârîsi Arafatta baş açık, çıplak ayak, lebbeyk-zen-i müsavat eyleyen [eşitlik buyruğuna uyan] bir din, hayat-ı iştirak ve müsavattan ibaret olan ve bütün esasat-ı diniyenin fiilen cemiyet hayatında tatbikinden ibaret bulunan komünizm ile nasıl tehalûf edebilir?

Fırkamız gaye programı olarak beynelmilel komünizmin hutut-u geseiyyesini irae eden ve Rusya'da dahi tamamen henüz tatbiki mümkün olamayan Rus Komünist programını kabul etmiştir. Ancak bu gayelere vasıl olmak için memleketin şerait-i hususiyye ve içtimaiyyesine nazaran tatbiki lâzım gelen usuller hakkında umumî bir mesâi programı dahi ihzar etmektedir. Bu programın matbuat sütunlarında ve efkâr-ı umumiyye muvacehesinde alenen münakaşaya vaz'ını taahhüt eden fırkamız gayelerimizin isabet ve metanetinden ve cihan inkılâbında memleketimizin bütün âlem-i İslâm için çok büyük ve yüksek bir unsur-u muzafferiyet teşkil edeceğinden eminiz. Ve bu emniyetle hakikat bildiği tarik-i mücahedede açık bir kalp, vazî-ı kat'î bir iman, tereddütsüz bir azim ile yürüyecektir. Fırkamızın bütün mesâisi bilâ-istisna *muztar* ve nevmid olan bütün beşeriyete râci tekevvün ve intizama matuf ve Asr-ı Saadet muamelât-ı müsavatperverânesine müsteniddir. Binaenaleyh hayatta muzdarip olan, sâ-yinin gasp ve serika edilmiş semeratı karşısında elim

279 7
bir hiss-i hüsrân ile boynu bükük yaşayan ekseriyet, kendi refah-ı maddilerine müteveccih mücahedâtımızda şüphesiz bizimle beraberdir.

Anadolu'da Yeni Gün, 17 Teşrinisani 1336

Katib-i Umumi

Hakkı Behiç

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV